

Република Србија
Тужилаштво за ратне злочине

ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ
ВЕЋУ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

23. август 2006.

На основу чл.46. ст.2. тач.3., и чл. 265. ст.1. и чл. 266. Законика о кривичном поступку, подижем

ОПТУЖНИЦУ

Против:

1. ПОПОВИЋ СРЕТЕНА, звани «Поп», из Ниша, радник МУП-а, у току 1999. године командир извиђачко-диверзантског вода Оперативно потерних група, које су формацијски припадале 124. интервентној бригади ПЈП, сада распоређен у чину потпуковника у Жандармерији,
2. СТОЈАНОВИЋ МИЛОША звани «Шешељ», из Крушевца, полицијски службеник, у току 1999. године командир одељења извиђачко-диверзантског вода Оперативно потерних група, које су формацијски припадале 124. интервентној бригади ПЈП, сада распоређен у чину старијег водника у Жандармерији,

ШТО СУ:

У првој половини јула 1999. године, за време, у контексту и у блиској вези са оружаним сукобом који је постојао почев од јануара 1998. године, између војних снага СРЈ, Војске СРЈ и Полицијских снага Републике Србије, са једне стране, и припадника наоружане војне организације ОВК, са друге стране, који сукоб није окончан мирним решењем, као припадници стране у сукобу и то припадници Оперативно потерних група, које су формацијски припадале 124. интервентној бригади ПЈП, и то осумњичени Поповић Сретен у својству командира вода ОПГ а Стојановић Милош командир одељења истог вода, противно члану 3. став 1. тачка д) и члану 4. став 1, у вези члана 5. Треће женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима из 1949. године, ратификоване од стране

Народне скупштине ФНРЈ 1950. године, и члана 76., став 6. Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.августа 1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол I) и члана 2.став2 у вези члана 5 и 6. Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.августа 1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II) лишили права на правилно и права на правично суђење оштећене Битићи Илија, Битићи Аргона и Битићи Мехмета, који су били припадници добровољачке јединице зване «Атлантска Бригада», која је формирана крајем марта 1999.године, у Њујорку, држава САД, и која је бројала 400 припадника америчких држављана албанског порекла, а која је из Републике Албаније илегално прешла на подручје Косова и у току априла 1999. ставила се у службу ОВК, као једној од страна у оружаном сукобу, тако што су на дан 08.07.1999.године, искористили ситуацију када су оштећени напуштали просторије Окружног затвора у Прокупљу, по издржаној казни за прекршај, па је Поповић Сретен наредио Стојановић Милошу, да лиши слободе оштећене испред Окружног затвора у Прокупљу и спроведе их до Наставног центра у Петровом селу, а Стојановић Милош ангажовао припаднике свог одељења Николић Александра и Стаменковић Дејана, преузео оштећене, лишио слободе, стављајући им лисице на руке и тако везане довезао до Наставног центра и предао их Поповић Сретену, који их је ту задржао смештивши их у једну просторију са металним вратима, која се налази у недовршеном зиданом објекту испод писте, и тако држао затворене до 09.07.1999.године, када их је у касним вечерњим сатима предао за сада НН припадницима МУП-а Р Србије и САЈ-а, који су оштећене везали жицом, и тако везане одвели до јаме за одлагање смећа, која се налази на око 500 метара иза наставног центра, а потом из ватреног оружја испалили пројектиле у потиљачни део главе све тројице оштећених, услед чега је код њих наступила смрт,

- чиме су као саизвршиоци извршили кривично дело Ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗЈ.

П Р Е Д Л А Ж Е М

Да се пред Већем за ратне злочине тога суда закаже и одржи главни јавни претрес, на који да се позову:

1. Тужилац за ратне злочине;
2. окривљени Поповић Сретен и Стојановић Милош, које привести из Окружног затвора у Београду.
3. Сведоци:

Да се према осумњиченима Поповић Сретену и Стојановић Милошу продужи притвор на основу члана 14. став 2. тачка 5. ЗКП.

Образложење

Постојање кривичног дела Ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗЈ и кривичне одговорности оптужених за исто утврђује се резултатима спроведене истраге од стране истражног судије Већа за ратне злочине Окружног суда у Београду, списка спроведених одређених истражних радњи у предмету Кри.В- 2/05, истражних списка Окружног суда у Неготину Кри 6/01, 7/01, те на основу садржине писмене документације у списима.

Испитани у претходном поступку, оптужени Поповић Сретен и Стојановић Милош, сагласно признају да су испред зграде Окружног затвора у Прокупљу «преузели» оштећене, који су отпуштени са издржавања затворске казне због учињеног прекршаја, тако што је Поповић Сретен наредио Стојановић Милошу да лиши слободе оштећене и спроведе их до Наставног центра МУП-а Р Србије у Петровом селу, па је Стојановић ангажовао припаднике своје јединице, преузео оштећене, лишио слободе, стављајући им лисице на руке и тако везане довезао до Наставног центра и предао их Поповић Сретену, који их је затворио у једну просторију са металним вратима, која се налази у недовршеном зиданом објекту испод писте, и ту држао затворене, да би их наводно по наредби генерала Ђорђевића, једне ноћи предао за сада НН лицима.

У своју одбрану наводе да су извршавали задатке својих претпостављених старешина и да нису знали да ће НН лица, која су преузела оштећене ове лишити живота и то у непосредној близини Наставног центра.

Међутим, оваква одбрана оптужених је неоснована, јер је у супротности са изведеним доказима у току истраге, па је треба одбацити, јер је срачуната на избегавање кривичне одговорности.

У конкретној ситуацији оптужена лица су, као припадници МУП-а Р Србије, предузимала радње према оштећенима које се на основу тада важећег Закона о унутрашњим пословима дефинишу као радње «довођења» и «задржавање лица и привремено ограничавање слободе кретања», при чему су употребили средство принуде према оштећенима, јер су их везали службеним лисицама и принудили да уђу у возило којим су одвежени до Петровог села, где су их закључали у приручни магацин и држали затворене. Приликом предузимања ових радњи, поступајући мимо писмене наредбе својих старешина и без одлуке надлежног суда, оптужени су ограничавали основна људска права и слободе оштећених и свесно нису поштовали уобичајену Уставом и Законом предвиђену процедуру, нити су поштовали стандарде постављене Европском

конвенцијом за заштиту људских и основних слобода.

Због тога чињеница да су оптужени поступали по усменом наређењу својих старешина, не ескулира оптужене од одговорности за учињене пропусте.

Имајући у виду чињеницу да су оштећени били припадници добровољачке јединице тзв. «Атлантске бригаде», формиране у Њујорку, од стране лица која су била амерички држављани углавном албанског порекла, те да су се припадници ове бригаде, по илегалном преласку државне границе из Р Албаније, на подручје Косова ставили у службу ОВК и имали активног учешћа у војним акцијама против припадника српских снага и припадника ОПГ ПЈП, чији су припадници били осумњичени.

У моменту хапшења на контролном полицијском пункту, код оштећених лица пронађени су документи са њиховим фотографијама у униформама ОВК, издати од стране ОВК, три металне плочице – идентификационе војне плочице ОВК, фотографије оштећених у униформи ОВК, два путна листа која је издала Амбасада Албаније у САД, са њиховим фотографијама у униформи ОВК, на који начин су оштећени имали јасна обележја стране у сукобу и обележја етничке припадности.

Стоји чињеница да су окривљени «преузели» оштећена лица, заједно са документима и личним стварима које су код њих пронађене, а која су описана у три Записника о одузимању ствари од оштећених, Општинског затвора у Прокупљу, од 27.06.1999.године, са констатацијом од 08.07.1999.године о враћеним стварима, из којих се несумњиво утврђује припадност оштећених страни у сукобу. Управо због ове чињенице јасно је да су оптужени имали сазнања о припадности оштећених једној од страна у сукобу, те су због тога и предузели радње описане у изреци оптужнице, ухапсили и задржали оштећене, како због чињенице да су били припадници супротне стране у сукобу и као такви представљали опасност за припаднике српских снага у целини, тако и по основу свог албанског идентитета.

Конкретно својство свих оштећених, својство ратних заробљеника, даје им статус "заштићених лица" у смислу Женевских конвенција, који је јасно одређен чланом 4.став 1 Женевске конвенције III, у којем се одређено наводи да су ратни заробљеници лица која су припадници оружаних страна у сукобу, а која су се, у било ком тренутку и на било који начин, нашла у рукама једне стране у сукобу а која су пала под власт непријатеља, у овом случају припадника јединице оружаних снага Србије.

С тога су оптужени били у обавези да им, као жртвама-заштићеним лицима, обезбеде одређена права која им тај статус пружа и гарантује.

При томе за примену Међународног хуманитарног права није од утицаја чињеница што се заробљавање оштећених и каснији злочин над њима одиграва на подручју које није непосредно захваћено оружаним сукобом, јер је чињеница да је исти био тесно везан за непријатељства и извршен управо у контексту оружаног сукоба, који је вођен на Косову, нити је за примену истог права од утицаја чињеница да се догађај у питању одиграва по закључењу Војнотехничког споразума о престанку сукоба на Косову -временска дистанца.

Ово због тога што о дужини заштите која је гарантована ратним заробљеницима говори члан 5. Конвенције у којем је изричито прописано да ће се Конвенција примењивати на лица поменута у члану 4. чим падну под власт непријатеља, па до њиховог коначног ослобођења и репатријације- повратка у домовину-, док је ставом 6., члана 75. Протокола I одређено наведено да лица која су ухапшена, притворена или интернирана из разлога у вези са оружаним сукобом уживаће заштиту као што је предвиђено у овом члану, до коначног пуштања, репатријације или поновног настањења, чак и после завршетка оружаног сукоба, а ставом 2. члана 2. Протокол II и то да и лица која су лишена слободе или чија је слобода ограничена после сукоба из истих разлога уживаће заштиту.

Својство ратних заробљеника који су оштећени имали даје им сва права која припадају ратним заробљеницима, укључујући и право на правилно и непристрасно суђење.Сходно Женевским конвенцијама то значи да су они имали пре свега права да у случају сумње о њиховом својству, надлежни суд одреди њихов положај, док се према њима није могла изрећи нити извршити никаква казна без претходног суђења од стране редовно установљеног суда.

Уместо тога, оштећени су, очигледно као казну за своје својство и могућа ратна дејства, лишени живота, што све заједно, од момента одвођења из затвора, преко држања у Вежбовном центру, до предаје НН лицима у сред ноћи и егзекуције, представља извршавање казне без претходног суђења од стране редовно установљеног суда, те тиме кршење права на правилно и правично суђење које представља радњу извршења ратног злочина из члана 144. ОКЗ-а.

Према томе, на основу утврђених објективних околности, које повезане са чињеницама и околностима изнетим у садржини исказа предложених сведока, из којих произилазе конкретне и појединачне радње свих окривљених, утврђено је да су се у радњама оптужених стекла сва битна обележја кривичног дела Ратног злочина против ратних заробљеника из члана 144. КЗЈ.

ТУЖИЛАЦ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Владимир Вукчевић